

Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt 1 scorepunt toegekend.

HISTORISCH OVERZICHT EN STAATSINRICHTING VANAF 1848

Nederland (1848-1914)

- 1 B
- 2 **maximumscore 1**
Uit het antwoord moet blijken dat ook een minister zijn handtekening moet zetten, omdat ministers verantwoordelijk zijn/de ministeriële verantwoordelijkheid hebben / omdat de koning onschendbaar is.
- 3 **maximumscore 1**
(het recht op) vrijheid van godsdienst / vrijheid van vereniging en vergadering
- 4 **maximumscore 2**
Uit het antwoord moet blijken dat
- modern imperialisme inhoudt dat Europese mogendheden (dus ook Nederland) hun macht in overzeese gebieden/koloniën gingen uitbreiden / nieuwe gebieden gingen veroveren 1
 - dit onderzoek goed past bij modern imperialisme, omdat de Nederlandse overheid (economisch en politiek) belang heeft bij het zoeken naar/verwerven van goedkope (en waardevolle) grondstoffen (zoals olie/koper/kolen) 1
- 5 **maximumscore 2**
- nummer 3 (= enquête) 1
 - nummer 5 (= interpellatie) 1
- 6 D
- 7 **maximumscore 1**
Uit het antwoord moet blijken dat de arbeiders het slecht hebben/er sprake is van slechte/ongezonde werkomstandigheden / dat de winst van de fabrieksdirecteur belangrijker is dan de gezondheid van de arbeiders / dat de arbeiders uitgebuit worden.

Vraag	Antwoord	Scores

De Eerste Wereldoorlog (1914-1918)

8 maximumscore 2

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- De propagandaboodschap is dat Duitsland de oorlog (worstelwedstrijd) (makkelijk) gaat winnen 1
- Dat blijkt uit (een van de volgende): 1
 - dat Duitsland België en Frankrijk (al) heeft verslagen.
 - dat Duitsland (al) roept om de volgende (geallieerde) tegenstander.
 - dat Duitsland meerdere tegenstanders in zijn eentje heeft verslagen.
 - het toekijken/afwachten van andere landen hoe Duitsland wint/de vijanden verslaat.

Opmerking

Het tweede scorepunt mag alleen toegekend worden als in het eerste onderdeel een juiste propagandaboodschap is genoemd.

9 maximumscore 1

België

10 maximumscore 2

Bij de Centralen horen 3 en 4.

Bij de Geallieerden horen 1, 2 en 5.

- indien vijf antwoorden juist 2
- indien vier of drie antwoorden juist 1
- indien minder dan drie antwoorden juist 0

Vraag	Antwoord	Scores

11 maximumscore 2

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- De foto kan gebruikt worden als propaganda, omdat (een van de volgende): 1
 - de soldaten (onder moeilijke omstandigheden) (blijven) vechten/zich verdedigen.
 - de soldaten dapper/vastberaden zijn.
 - de soldaten goed/modern uitgerust zijn (met machinegeweer, gasmaskers, handgranaten).
- De foto kan **juist niet** gebruikt worden als propaganda omdat (een van de volgende): 1
 - de loopgraaf kapot/beschadigd/modderig is.
 - een oorlog met (gif)gas uitvechten wreed/negatief overkomt.
 - een van de soldaten geen geweer heeft (waardoor het Duitse leger slecht bewapend lijkt).
 - er maar weinig soldaten te zien zijn (waardoor het lijkt dat het Duitse leger aan het verliezen is).
 - de losse helmen kunnen duiden op verlies/verliezen.

12 maximumscore 2

zin 1 = financiële gelijkstelling onderwijs

zin 2 = algemeen mannenkiesrecht

zin 3 = stelsel van evenredige vertegenwoordiging

- indien drie antwoorden juist 2
- indien twee antwoorden juist 1
- indien minder dan twee antwoorden juist 0

Door de tijd heen

13 maximumscore 1

Eerst 4, dan 1, daarna 3 en ten slotte 2.

Opmerking

Er is maar één juiste volgorde.

Het Interbellum (1918-1939)

14 D

15 **maximumscore 2**

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- Het doel van de Volkenbond is het bewaren/handhaven van de (wereld)vrede 1
- Dat doel wordt waarschijnlijk niet bereikt, want uit de bron blijkt dat de (vredes)duif de (vredes-/olijf)tak niet kan dragen / dat de tak te zwaar is voor de duif / dat het letterlijk een te zware taak is voor de Volkenbond 1

Opmerking

Alleen als in het tweede antwoord na 'niet' een juist onderdeel uit de bron genoemd is, wordt het tweede scorepunt toegekend.

16 **maximumscore 2**

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- De dolkstootlegende hield in dat het (Duitse) leger de (Eerste Wereld)oorlog had kunnen winnen, maar door de regering/sociaal-democraten/communisten/Joden is verraden (door akkoord te gaan met de wapenstilstand) 1
- Veel ex-soldaten geloofden in deze theorie, omdat de theorie een verklaring gaf voor het (pijnlijke) verlies van de oorlog / de schuld van het verlies van de oorlog bij anderen legde / hun weer trots/waardigheid gaf (over hun rol tijdens de oorlog) 1

17 **maximumscore 2**

gebeurtenis 1: vóór
gebeurtenis 2: na
gebeurtenis 3: vóór
gebeurtenis 4: na
gebeurtenis 5: vóór

indien vijf antwoorden juist 2
indien vier of drie antwoorden juist 1
indien minder dan drie antwoorden juist 0

18 **maximumscore 1**

Uit het antwoord moet blijken dat het *Volksgerechtshof* het einde betekende van de scheiding der machten, omdat het rechtssysteem in handen van de nazi's was / omdat er geen sprake meer was van onafhankelijke rechtspraak.

Vraag	Antwoord	Scores
19	maximumscore 2 Voorbeeld van een juist antwoord is:	
	• kenmerk van het communisme: (het streven naar) gelijkheid / emancipatie (onder andere tussen man en vrouw) (of een omschrijving daarvan)	1
	• kenmerk van het stalinisme: persoonsverheerlijking	1
20	B	
21	A	
22	B	

De Tweede Wereldoorlog (1939-1945)

- 23 **maximumscore 2**
- historische gebeurtenis: het bombardement op Rotterdam 1
 - gevolg voor Nederland: de capitulatie (van het Nederlandse leger) / de bezetting van (een groot deel van) Nederland 1

Opmerking

Bij historische gebeurtenis mag niet goed gerekend worden dat het (alleen) om een brand ging.

- 24 **A**
- 25 **maximumscore 1**
Uit het antwoord moet blijken dat in officiële kranten (tijdens de bezetting) geen positieve berichten mochten/konden staan over het koningshuis (en dit daarom een verzetskrant is) / dat in officiële kranten niet bericht mocht worden over de (verzets)strijd.
- 26 **maximumscore 1**
Uit het antwoord moet blijken dat (veel) leerlingen (verplicht) de Davidsster/Jodenster op hun kleding dragen.
- 27 **maximumscore 1**
Uit het antwoord moet blijken dat de Joden (ook kinderen) in Nederland systematisch vervolgd/vermoord werden in vernietigingskampen / massaal gedeporteerd werden naar (concentratie)kampen / ondergedoken zaten om vervolging te ontkomen.

Vraag	Antwoord	Scores
28	maximumscore 2	
	Voorbeeld van een juist antwoord is:	
	• Het verzet wilde de gegevens beschermen van Joodse Nederlanders (en andere vervolgte groepen) / van verzetsmensen / van mannen die ingezet konden worden voor de arbeidsinzet/gedwongen tewerkstelling	1
	• Zij werden dankzij de vernietiging van het bevolkingsregister beschermd, omdat het dan minder makkelijk zou zijn om mensen op te sporen/te vervolgen/te deporteren naar kampen / omdat dan het bestaan/de verblijfplaats van sommige mensen niet (meer) te achterhalen zou zijn / omdat het een rol speelde bij het uitreiken van distributiebonnen/stamkaarten	1
29	maximumscore 2	
	Voorbeeld van een juist antwoord is:	
	• gevolg voor Indonesië: Indonesië werd na de zeeslag bezet door de Japanners / Nederland raakte de macht over Indonesië kwijt	1
	• gevolg voor de Nederlandse opvarenden: Ze werden (als Nederlandse soldaten) krijgsgevangen gemaakt/gevangen genomen door de Japanners / Ze moesten dwangarbeid gaan verrichten voor de Japanners	1
30	maximumscore 2	
	zin 1 = Spoorwegstaking	
	zin 2 = 1944	
	zin 3 = Nederlandse regering in ballingschap	
	zin 4 = de Duitse bezetter	
	indien vier antwoorden juist	2
	indien drie antwoorden juist	1
	indien minder dan drie antwoorden juist	0

Vraag	Antwoord	Scores

31 maximumscore 2

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- Het gebruik van atoombommen was terecht, omdat (een van de volgende): 1
 - er (te) veel/nog meer (geallieerde) slachtoffers zouden zijn gevallen als er (met conventionele wapens) werd doorgevochten.
 - de Japanners niet wilden opgeven.
 - de oorlog op deze manier (eerder/sneller) beëindigd kon worden.
 - de Sovjet-Unie (in het noorden) Japan binnen dreigde te vallen.
- Het gebruik van atoombommen was niet terecht, omdat (een van de volgende): 1
 - het aanvallen waren op (onschuldige) burgers.
 - de schade van een atoombom (buitensporig) groot is / de straling van de atoombommen nog jarenlang schade blijft aanrichten.
 - Japan aan de verliezende hand was, dus uiteindelijk zouden de Verenigde Staten toch gewonnen hebben.

32 maximumscore 2

land 1: dictatuur

land 2: democratie

land 3: dictatuur

land 4: dictatuur

land 5: democratie

- indien vijf antwoorden juist 2
- indien vier of drie antwoorden juist 1
- indien minder dan drie antwoorden juist 0

33 maximumscore 2

Bij gebeurtenis 1 hoort c (= 1941).

Bij gebeurtenis 2 hoort e (= 1944).

Bij gebeurtenis 3 hoort a (= 1939).

Bij gebeurtenis 4 hoort b (= 1940).

- indien vier antwoorden juist 2
- indien drie of twee antwoorden juist 1
- indien minder dan twee antwoorden juist 0

Vraag	Antwoord	Scores

Europa en de wereld (1945-1989)

34 maximumscore 2

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- Het conflict gaat over (het proces van) dekolonisatie/onafhankelijkheid van Indonesië 1
- De Verenigde Staten zetten Nederland en Indonesië onder druk door te dreigen geen financiële steun (het ijsje) meer te geven / door het ingrijpen van de president van de Verenigde Staten (de politieagent met knuppel) 1

35 maximumscore 1

Uit het antwoord moet blijken dat het gaat om de Blokkade van Berlijn.

36 C

37 maximumscore 2

foto 1, 2 en 5

- indien drie antwoorden juist 2
- indien twee antwoorden juist 1
- indien minder dan twee antwoorden juist 0

38 maximumscore 1

(het recht op) vrijheid van vereniging en vergadering/betoging/
demonstratie / (het recht op) vrijheid van meningsuiting

Door de tijd heen

39 maximumscore 2

Eerst 2, dan 1, daarna 4, vervolgens 5 en ten slotte 3.

Opmerking

Als door het weglaten van één foutief geplaatst nummer een verder foutloze reeks ontstaat, wordt 1 scorepunt toegekend.

De nieuwe wereldorde (vanaf 1990)

40 maximumscore 1

Uit het antwoord moet blijken dat het songfestival in 1994 (in Ierland) werd gehouden, want pas enkele jaren daarvoor/in 1991 viel de Sovjet-Unie/Joegoslavië uit elkaar / ontstonden de landen Rusland/Estland/Kroatië / lag Polen niet meer in de invloedssfeer van de Sovjet-Unie / want vóór 1991 zouden de landen die bij het Oostblok hoorden nooit mee hebben gedaan aan een West-Europees festival.

Opmerking

Alleen als na het noemen van het juiste jaartal een juiste verklaring volgt, wordt 1 scorepunt toegekend.

41 maximumscore 1

Voorbeelden van juiste antwoorden zijn:

- Een nadeel van **onderwerp 1** is dat een land niet meer zelfstandig over de waarde van zijn eigen munt kan beslissen (bijvoorbeeld om de munt in waarde te devalueren of te revalueren) / dat een deel van de nationale cultuur verloren gaat.
- Een nadeel van **onderwerp 2** is dat hierdoor veel goedkope arbeidskrachten uit andere Europese landen in Nederland kunnen werken ten koste van (de banen van) Nederlanders / dat criminelen/terroristen door het ontbreken van grenscontroles makkelijker het land binnen kunnen komen.
- Een nadeel van **onderwerp 3** is dat hierdoor een bedrijf gedwongen kan worden om veel/te kostbare investeringen te doen / dat landen macht moeten afstaan aan de Europese Unie/een deel van hun soevereiniteit verliezen.

Opmerking

Alleen als na een onderwerp een juist, bijpassend argument volgt, wordt 1 scorepunt toegekend.

42 B

Door de tijd heen

43 maximumscore 2

Eerst 3, dan 2, daarna 4, vervolgens 1 en ten slotte 5.

Opmerking

Als door het weglaten van één foutief geplaatst nummer een verder foutloze reeks ontstaat, wordt 1 scorepunt toegekend.

Bronvermeldingen

Alle internetbronnen zijn voor het laatst geraadpleegd op 15 september 2021.

- bron 1 naar: https://www.dbnl.org/tekst/thor003hist01_01/thor003hist01_01_0007.php
- bron 2 <https://geheugen.delpher.nl/nl/geheugen/view?coll=ngvn&identificer=KDC01%3A7806594>
- bron 3 naar: Der Erste Weltkrieg in Deutschen Bildpostkarten van het Deutsches Historisches Museum (2002).
- bron 4 naar: <https://geheugen.delpher.nl/nl/geheugen/view/lied-belgische-vluchtelingen-torenstra?coll=ngvn&maxperpage=36&page=1&query=belgische+vluchtelingen&identificer=KBMI01%3ALbI Meertens33503>
- bron 5 Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling, 2021
- bron 6 <https://wehrmed.de/geschichte/medizin-im-gaskrieg-vor-100-jahren-einsatz-von-chlorgas-bei-ypern.html>
- bron 7 afbeelding 1: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Abfahrt_der_Soldaten.jpgv
afbeelding 2: <https://magazin-forum.de/de/node/11708>
afbeelding 3: <https://www.pbs.org/wgbh/americanexperience/features/men-who-fought-belleau-wood/>
afbeelding 4: <https://news.sky.com/story/a-ii-ii-18-franz-ferdinands-prophetic-number-plate-11551176>
- bron 8 naar: Nieuwe Tilburgse Courant, 2 juli 1918
- bron 9 https://commons.wikimedia.org/w/index.php?search=Punch_dove_and_branch&title=Special%3ASearch&go=Go&ns0=1&ns6=1&ns12=1&ns14=1&ns100=1&ns106=1#/media/File:Punch_dove_and_branch.png
- bron 10 naar: <https://properganderpressblog.wordpress.com/2019/03/08/stalin-poster-of-the-week-121-special-edition-international-womens-day-mikhail-solovev-such-women-didnt-and-couldnt-exist-in-the-old-days-1950/>
- bron 11 Rekenboek Lebendige Zahlen (1937). © Collectie: Gerard Groeneveld
- bron 12 The Pittsburgh Post-Gazette, 5 oktober 1938
- bron 13 naar: <https://beeldbank.40-45nu.nl/index.cfm/search/detail?id=3295f60455ba65f30156d5ce8bcb0317&browseaction=search.themas¤trow=18>
- bron 14 De Rotterdamse Post: geïllustreerd maandblad voor het bezette Nederland 30-04-1941
- bron 15 <https://prod.jck.hubs.delving.org/page/aggregation/jhm-foto/F011548>
- bron 16 <https://archieff.amsterdam/beeldbank/detail/f08169e4-c8ce-6453-4ee4-02fc637b088e>
- bron 17 Atlas van Stolk, Rotterdam, collectie Jordaan, nr. 1428. Via geheugen.delpher.nl.
- bron 18 Atlas van Stolk, Rotterdam, collectie Jordaan, nr. 1361. Via geheugen.delpher.nl.
- bron 19 naar: de Volkskrant, 6 november 1956

- bron 20 foto 1: <https://atria.nl/nieuws-publicaties/feminisme/zelfbeschikkingsrecht/abortus-in-nederland>
foto 2: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/3/32/Twee_vrouwen_bekijken_een_affiche_van_Man-Vrouw-Maatschappij_%28MVM%29%2C_BestanddeelNr_927-9414.jpg
foto 3: <https://seniorplaza.nl/historie/de-jaren-80-2-de-kraakbeweging/>
foto 4: <https://goudabruist.nl/activiteit/22566?datum=20170310>
foto 5: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Dolle_Minus_vieren_eenjarig_bestaan,_Amsterdam_demonstratie_voor_gratis_kresje,_BestanddeelNr_924-2211.jpg
- bron 21 Gebruikte gegevens afkomstig van: <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2017/52/worden-we-individualistischer>